

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a menedékkérők befogadására vonatkozó minimumszabályok megállapításáról (átdolgozás)

COM(2008) 815 végleges – 2008/0244 (COD)

(2009/C 317/21)

Előadó: **An LE NOUAIL-MARLIÈRE**

2009. április 1-jén a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a menedékkérők befogadására vonatkozó minimumszabályok megállapításáról (átdolgozás)

COM(2008) 815 végleges – 2008/0244 (COD).

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció 2009. június 25-én elfogadta a véleményét. (Előadó: An Le Nouail-Marlière.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2009. július 15–16-án tartott, 455. plenáris ülésén (a 2009. július 16-i ülésnapon) 154 szavazattal 2 ellenében, 4 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések

1.1. Az EGSZB hangot ad abbéli aggodalmának, hogy egy túlzott mértékben korlátozó, vagy nem megfelelő befogadást biztosító keret közvetlen hatást fejt ki a leginkább önkényuralmi és legkevésbé demokratikus rendszerekre; valamint helyesli a „befogadási minimumszabályokról” szóló irányelvet, ugyanakkor megismétli néhány korábbi véleményében megfogalmazott ajánlását, különösen a jövőbeni közös európai menekültügyi rendszerről szóló zöld könyvre ⁽¹⁾ és a jövőbeni közös menekültügyi rendszerhez kapcsolódó cselekvési tervre ⁽²⁾ adott válaszait:

A menedékkérők befogadása tekintetében az irányelv átdolgozására vonatkozó javaslatnak „közös” szabályokat, nem pedig „minimumszabályokat” kellene előmozdítania, továbbá az olyan tagországok által alkalmazott szabályokra vonatkozó védzáradékokat kellene tartalmaznia, amelyek a legtöbbet tesznek a nemzetközi védelmet, menekültstátuszt, vagy kiegészítő védelmet kérelmezők alapvető jogainak tiszteletben tartásáért, különösen a következő területeken:

- az országba történő belépés garantálása,
- a menedékjog és védelem iránti kérelem benyújtása helyszínének szabad megválasztása,
- elsősorban az egyezmény szerinti menekültjogok megvizsgálása, másodsorban pedig a kiegészítő védelem vizsgálata, amennyiben az egyezmény szerinti feltételek nem teljesülnek,

⁽¹⁾ Lásd az EGSZB 2008.3.12-i, a *Zöld könyv a jövőbeni Közös Európai Menekültügyi Rendszerről* tárgyban készült véleményét – előadó: An Le Nouail Marlière (HL C 204., 2008.8.9.).

⁽²⁾ Lásd az EGSZB 2009. február 25-i, *A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Politikai terv a menekültügyről – az Unió országaiiban biztosított védelem összehangolt megközelítése* tárgyban készült véleményét – előadó: Luis Miguel Pariza Castaños, társelőadó: Ana Bontea (HL C 218., 2009.9.11.).

- a visszatoloncolás tilalma, amennyiben a menedékkérő élete származási országában vagy a legutolsó tranzitorszámban veszélyben forog,

- a kilakoltatási intézkedések felfüggesztése, amíg az illetékes bíróság meg nem hozta határozatát, annak érdekében, hogy ez a fellebbezési jog az Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlatának megfelelően maradéktalanul alkalmazható legyen (lásd a 4.8.1. pontot),

- a kiskorúak és a feltételezeten kiskorúak által igényelt különös védelem,

- a személyek egyéni jogainak tiszteletben tartása, valamint különösen a nőknek azon joga, hogy védelemre irányuló kérvényt nyújthassanak be.

1.2. Az EGSZB mivel kiskorúakról van szó, azt szeretné, hogy szisztematikusan pontosítsák, hogy a „gyermek mindenek felett álló érdeke” kifejezést a **Gyermek jogairól szóló egyezmény 3. cikkének (1) bekezdése alapján kell értelmezni (22. cikk 1. pont).**

1.3. A „fogva tartást” csak végső esetben szabadna engedélyezni, miután kimerítették a létező alternatívák tárházát, továbbá soha sem az illetékes bíróság döntésének meghozása nélkül, a védelemhez való jog tiszteletben tartása mellett, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok védelméről szóló európai egyezményrel összhangban.

1.4. Az emberi jogok területén tevékenykedő NGO-k számára biztosítani kellene, hogy mindig kapcsolatba léphessenek a védelmet kérőkkel, utóbbiak számára pedig, hogy bármikor akár állami, akár NGO által nyújtott jogsegédletben és humanitárius segítségben részesülhessenek.

1.5. Az EGSZB a tárgyalások felgyorsítására ösztönzi a tagállamokat annak érdekében, hogy az Európai Parlamenttel közösen együttdöntési eljárás keretében elfogadják ezt az átdolgozást, amely lehetővé teszi az Európai Unió számára, hogy a méltóság megőrzése mellett jobb képességek birtokában tudjon szembenézni azokkal a kérésekkel, amelyek a menedékkérők védelmére irányulnak.

1.6. Az EGSZB helyesli egy menekültügyi és nemzetközi védelmi támogató iroda létrehozását a tagállamokban, feltéve, hogy az lehetővé teszi a fogadási és védelmi feladatoknak az EU tagállamai közötti felosztásának felgyorsítását, annak megszervezését, hogy a menedékkérők és a nemzetközi védelmet kérők fogadása átláthatóbb területté váljon, továbbá azt, hogy a menedékkérőknek és a nemzetközi védelmet kérőknek segítséget és támogatást nyújtó egyesületek és szervezetek tapasztalatait felhasználják, valamint hogy javítsanak a menedékkérőket illető egyedi eljárások menetén.

2. Bevezetés és az Európai Bizottság javaslatának összefoglalása

2.1. A közös európai menekültügyi rendszert két különálló szakaszban építették ki. Az elsőt az 1999-ben **Tamperében** tartott **Európai Tanács** indította el az Amszterdami Szerződés jóváhagyását követően, amely közösségi vetülettel ruházta fel a bevándorlási és menekültügyi politikákat. Ez az első szakasz 2005-ben ért véget.

2.2. Az **első szakaszban** előrelépést értek el néhány menekültügyi irányelv kidolgozásában, a tagállamok közötti együttműködés javításában és néhány, a menekültügy külső vetületével kapcsolatos intézkedés terén.

2.3. A közös európai menekültügyi rendszer kiépítésének **második szakasza** a 2004 novemberében jóváhagyott **hági programmal** kezdődött, amelyben kitűzték, hogy 2010-re el kell érni a közös európai menekültügyi rendszer fő céljait, mégpedig a rendszer védelmi szabályainak javítását és szorosabb összehangolását célzó eszközök és intézkedések elfogadása révén.

2.4. Mielőtt új kezdeményezéseket fogadott volna el, az Európai Bizottság 2007-ben **zöld könyvet** ⁽³⁾ adott ki, melynek célja az volt, hogy vitát indítson a különböző intézmények, a tagállamok és a civil társadalom között ⁽⁴⁾. Az Európai Bizottság ennek alapján fogadta el azután a menekültügyről szóló cselekvési tervét. A cselekvési terv az elkövetkező évekre szóló útitervet határozott meg, amely felsorolta, hogy az Európai Bizottság milyen intézkedéseket fog elfogadni a közös európai menekültügyi rendszer második szakaszának megvalósítása érdekében.

⁽³⁾ COM(2007) 301 végleges, megjelent 2007. június 6-án.

⁽⁴⁾ Ebben a témában az EGSZB már kifejtette nézeteit a 2008.3.12-i, a *Zöld könyv a jövőbeni Közös Európai Menekültügyi Rendszerről* tárgyában készült véleményében – előadó: An LE NOUAIL MARLIÈRE (HL C 204., 2008.8.9.).

2.5. Ebbe a kontextusba illeszkedik az a Tanács által 2003. január 27-én elfogadott (EGSZB-velemény ⁽⁵⁾) tárgyát is képező) irányelv, amelynek az Európai Bizottság most az átdolgozását javasolja.

2.6. E javaslat fő célkitűzése, hogy minőségibb bánásmódot biztosítson a menedékkérők számára azon befogadási feltételek tekintetében, amelyek a nemzetközi joggal összhangban méltó életszínvonalat hivatottak számukra biztosítani. A menedékkérők tagállamok közötti másodlagos migrációjának korlátozása érdekében – amennyiben e migráció az eltérő nemzeti befogadási politikákból fakad – még inkább össze kell hangolni a befogadási feltételekkel kapcsolatos nemzeti szabályokat.

2.7. A javaslat kiszélesíti az irányelv alkalmazási körét annak érdekében, hogy a hatálya kiterjedjen a másodlagos védelmet kérelmezőkre is, és előírja, hogy az irányelvet valamennyi menekültügyi eljárásra, továbbá valamennyi földrajzi területre és menedékkérőket befogadó létesítményre alkalmazni kell.

Célja továbbá, hogy megkönnyítse a munkaerőpiacra történő bejutást. Előírja, hogy a menedékkérők számára legkésőbb hat hónappal a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtása után lehetővé kell tenni a munkavállalást, és hogy a nemzeti munkaerőpiaci feltételek kiszabása szükségtelenül nem korlátozhatja a menedékkérők munkavállalását.

2.8. Annak érdekében, hogy a befogadás anyagi feltételeihez történő hozzáférés „a kérelmezők egészségének megfelelő és alapszükségeiket kielégítő életszínvonalat” biztosítson, a javaslat arra kötelezi a tagállamokat, hogy a menedékkérőknek nyújtott pénzügyi támogatás odaítélésekor vegyék figyelembe a saját állampolgáraiknak nyújtott szociális támogatás szintjét.

2.9. A javaslat garantálja, hogy a fogva tartást nem engedélyezhetik, csak az irányelv által előírt irányozott kivételes esetekben.

2.10. A javaslat garantálja továbbá, hogy a fogva tartott menedékkérőkkel emberségesen és méltóan kell bánni, és tiszteletben kell tartani alapvető jogait, a nemzetközi és nemzeti jognak megfelelően.

2.11. A javaslat ügyel arra, hogy a különleges igények azonnali beazonosítása céljából nemzeti intézkedéseket hozzanak.

Ezen felül a javaslat számos biztosítékot tartalmaz annak garantálására, hogy a befogadási feltételeket kifejezetten úgy alakították ki, hogy eleget tegyenek a menedékkérők sajátos igényeinek.

2.12. A nemzeti rendszerek végrehajtását és fejlesztését illetően az irányelv olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek célja az ellenőrzés folyamatosságának a biztosítása, valamint az Európai Bizottság szerepének mint az uniós jog őrének megerősítése.

⁽⁵⁾ Lásd az EGSZB 2001.11.28-i véleményét a következő tárgyban: *Javaslat tanácsi irányelvre a menedékkérők tagállami befogadására vonatkozó minimumszabályok megállapításáról* – előadó: Dario MENGOLZI; társelőadó: Luis Miguel Pariza Castaños (HL C 48., 2002.2.21.).

3. Általános észrevételek

3.1. Az EGSZB helyesli, hogy az Európai Bizottság javaslataival a nemzetközi védelmet kereső személyek befogadási feltételeinek pozitív irányú fejlődését célozza, valamint hogy a nemzeti rendelkezések harmonizációjára törekszik, és arra, hogy hatályukat kiterjesszék a kiegészítő védelmet kérőkre. Ugyanakkor rámutat annak szükségességére, hogy a kérelmezők helyzetét minden esetben egyenként kell megvizsgálni – beleértve a tagállami felelősség meghatározásának szakaszában is – annak érdekében, hogy a kérelmet kimerítő módon megvizsgálják, és hogy a kiegészítő védelmet csupán azokban az esetben ítélik meg, ha az Egyezmény által biztosított (menekült) státuszhoz szükséges feltételek nem teljesülnek.

3.2. Az EGSZB támogatja azt a célkitűzést, hogy a védelmet kérőknek méltó életet biztosítsanak, és hogy elősegítsék a befogadó államba történő integrációjukat⁽⁶⁾, amely azáltal valósulhat meg, hogy legalább hat hónap múlva beléphetnek a munkaerőpiacra anélkül, hogy a nemzeti munkaerő-piaci belépések feltételei azt szükségtelenül (15. cikk 2. pont) korlátozhatnák, a menedékkérők, vagy nemzetközi védelmet kérők alapvető jogainak teljes mértékű tiszteletben tartása mellett, ahogy annak az európai pozitív jogban – az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 23. cikke 1. pontja⁽⁷⁾, a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egységokmánya (2., 9., 10., 11. és 12. cikk), az ILO 118. számú, a nemzetet alkotó, és az abba bele nem tartozó személyekkel szemben a társadalombiztosítás területén alkalmazott egyenlő bánásmódról szóló egyezménye, az Európai Szociális Charta, az Alapjogi Charta és a Genfi menekültügyi egyezmény⁽⁸⁾ alapján – meg kellene jelennie. Ugyanígy tekint a szociális segélyek szintjére és a személyek elszállásolási feltételeinek – különleges szükségleteik alapján történő – megkülönböztetésére, valamint a kérelmező családi kötelekeinek kiterjedésére, továbbá annak szükségességére, hogy ezt kérelme vizsgálata során megfelelő mértékben figyelembe vegyék.

3.3. A bajba jutott emberek alapvető jogai védelmének elismerését meghatározó általános elveket és nemzetközi hivatkozási alapokat, továbbá a nemzetközi védelmet élvező menedékkérők fogva tartását illetően, a Genfi Egyezményt – különösen annak a mozgásszabadságról szóló 26. cikkét és a befogadó országban rendezetlen státuszú menekültekről szóló 31. cikkét⁽⁹⁾ alkalmazva, és ahogy arra indokolásában (16. bekezdés) az Európai Bizottság is rámutat, senki sem tartható őrizetben kizárólag azon az alapon, hogy nemzetközi védelmet kíván igénybe venni. Ezért

⁽⁶⁾ Lásd az EGSZB 2001.11.28-i véleményét a következő tárgyban: *Javaslat tanácsi irányelvre a menedékkérők tagállami befogadására vonatkozó minimumszabályok megállapításáról* – előadó: Dario MENGOZZI, társelemező: Luis Miguel Pariza Castaños (HL C 48., 2002.2.21.).

⁽⁷⁾ „Minden személynek joga van a munkához, a munka szabad megválasztásához, a méltányos és kielégítő munkafeltételekhez és a munkanélküliség elleni védelemhez.”

⁽⁸⁾ 1951.

⁽⁹⁾ Genfi Egyezmény, 31. cikk: *A Szerződő Államok az országba való jogellenes belépésük, vagy tartózkodásuk miatt nem sújtják büntetéssel azokat a menekülteket, akik közvetlenül olyan területre érkeztek, ahol életük, vagy szabadságuk az 1. Cikkben foglalt meghatározás értelmében veszélyeztetve volt, és akik engedély nélkül lépnek be területükre, illetőleg tartózkodnak ott, feltéve, hogy haladéktalanul jelentkeznek a hatóságoknál és kellőképpen megindokolják jogellenes belépésüket, illetőleg jelenlétüket.*

fogva tartást egyedül csak abszolút szükségesség esetén és kellő indokolás mellett kellene alkalmazni, nem pedig egy elfogadható gyakorlatnak tekinteni, amit olyan körülmények mellett alkalmaznak, amelyek nem takarnak családi vagy késleltetési szándékot a kérelmező részéről.

3.4. A kiskorú gyermekek különleges igényeinek való megfelelés érdekében az EGSZB támogatja az irányelv által előterjesztett ez irányú intézkedéseket. Ezért megjegyzi, hogy az ENSZ 1989. évi gyermekjogi egyezményére való hivatkozás pontosabb lenne, ha 37. cikkén⁽¹⁰⁾ túlmenően 3. cikke (1) bekezdésére⁽¹¹⁾ is szisztematikusan hivatkozna, és nem csupán a fogalomra, amelyről közismert, hogy eltérő értelmezésekre adhat okot.

3.5. Végül az EGSZB nagy figyelemmel kíséri, hogy szisztematikusan bevezetik annak a lehetőségét, hogy a menedékkérők, vagy menekültek jogorvoslattal éljenek az őket érintő bírósági vagy adminisztratív döntésekkel szemben. Ugyanakkor megjegyzi, hogy a fellebbezésnek felfüggesztő hatállyal kell bírnia teljes érvényéhez.

4. Részletekre vonatkozó megjegyzések

4.1. A tájékoztatásról (II. Fejezet – 5. cikk)

4.1.1. Az EGSZB a következő résszel történő kiegészítést javasolja: „A tagállamok tájékoztatják a menedékkérő családjának tagjait arról a lehetőségről, hogy független kérelmet is benyújthat.”

4.2. A fogva tartásról és a fogva tartás feltételeiről (II. Fejezet – 8–11. cikk)

4.2.1. Az EGSZB véleménye szerint a menedékkérőkkel szembeni bánásmód általános szabályának az irányelvjavaslat 7. cikkére kell támaszkodnia, amelyben megerősíti a személyek mozgásszabadságának elvét, valamint hogy a fogva tartás alternatív lehetőségeit kell előnyben részesíteni.

4.2.1.1. Ez azt jelenti, hogy a menedékkérők fogva tartására (8. cikk) kizárólag kivételes esetekben kerülhet sor, amelyek a következők:

- **a menedék iránti kérelem benyújtása idején a kérelmet benyújtó ellen ezt megelőzően kitoloncolási végzést léptettek életbe,**
- amennyiben arra azért van szükség, hogy az eljárás keretében döntést hozzanak arról, hogy a menedékkérő beléphet-e az ország területére, **fogva tartás, vagy várakozási zónában történő elhelyezése esetén.**

⁽¹⁰⁾ A 37. cikk ugyanis a fogva tartásra vonatkozik.

⁽¹¹⁾ Nemzetközi egyezmény a gyermek jogairól. 3. cikk 1. bekezdés: *A szociális védelem köz- és magánintézményei, a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és a törvényhozó szervek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenképp fellelt álló érdekét veszik figyelembe elsősorban.*

4.2.1.2. Az EGSZB úgy véli, hogy e két esettől eltekintve, egyetlen menedékkérő sem tartható fogva, és a fogva tartási határozat semmilyen esetben sem igazolható azzal az indokkal, hogy „arra személyazonossága vagy állampolgársága meghatározása, az arról való megbizonyosodás vagy ellenőrzés céljából van szükség”, és még kevésbé azzal, hogy „arra a menedékjogi kérelem benyújtásához alapul szolgáló – máskülönbén megszűnő tényezők – meghatározása céljából van szükség”.

4.2.1.3. Az EGSZB az átdolgozott 9. cikk 5. pontja megfogalmazásának a következők szerinti módosítását javasolja: „A fogva tartást megfelelő időközönként – és az érintett menedékkérő kérésére – ex officio igazságszolgáltatási hatóság vizsgálja felül, amennyiben a fogva tartás jogszerűségét érintő körülmények merülnek fel, vagy ilyen információk válnak elérhetővé.”

4.2.2. Az EGSZB véleménye szerint a fogva tartás során biztosítani kell, hogy emberi módon és a személyek emberi méltóságát tiszteletben tartva bánjanak a fogvatartottal. Az e célra kialakított büntetés-végrehajtási intézményekben való fogva tartás körülményeit (10. cikk) illetően jogos volna, hogy a fogva tartott menedékkérőket ne lehessen olyan egyéb országok állampolgáraival együtt fogva tartani, akik nem nyújtottak be menedékjogi kérelmet, hacsak a kérelmező **írásbeli beleegyezését** nem adta (10. cikk 1. bekezdés).

4.2.3. Egyébiránt, figyelembe véve az Európai Unió országaiban a fogva tartási módok sokféleségét, pontosítani kell, hogy az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága és egyéb szervezetek kapcsolatot létesíthetnek a menedékkérőkkel, és látogatást tehetnek náluk **minden** fogva tartási **helyszínen** (10. cikk 2. bekezdés), a terminológiának a 10. cikk 3. bekezdésében is meg kell egyeznie.

4.2.3.1. Az EGSZB egyébiránt, és annak megfelelően, mint ahogy azt az „Egy harmadik ország állampolgára, illetve hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapítása” című 2. dublini rendelet átdolgozási javaslatában⁽¹²⁾ teszi, azt hangsúlyozza, hogy a nemzetközi menedéket kérőket a 10. cikk 3. bekezdésében foglalt információkról anyanyelvén vagy olyan nyelven értesítsék, amelyet elismeri, hogy megért – akár hiteles tolmács segítségével, vagy hiteles fordítás révén.

4.2.4. A szöveg koherenciája érdekében a „**nemzetközi védelmet kérők**” kifejezést helyettesíteni kell a „**menedékkérők**” kifejezéssel (11. cikk 4. bekezdés).

4.2.5. Az EGSZB üdvözli a kísérő nélküli kiskorúak fogva tartására vonatkozó tiltást (módosított 11. cikk 1. bekezdés), és támogatja annak megerősítését, hogy a különleges bánásmódot igénylő személyeket elvileg nem szabad fogva tartani (módosított 11. cikk 5. bekezdés).

⁽¹²⁾ Lásd e Hivatalos Lap 115 oldalát.

4.3. **A kiskorúak iskoláztatása, foglalkoztatása és szakképzése (II. Fejezet – 14–16. cikk)**

4.3.1. Az irányelvjavaslat célja a menedékkérők befogadó államba történő integrációjának megkönnyítése és felgyorsítása. A kiskorúak iskoláztatása, foglalkoztatáshoz és szakképzéshez való hozzáférése hozzájárul ehhez.

4.3.1.1. Ezzel összefüggésben az EGSZB úgy ítéli meg, hogy minél rövidebb ideig szabad halogatni a kiskorúak oktatási rendszerbe történő integrációját, valamint hogy a „három hónapos” határidő indokolatlanul hosszú, és hogy hasznos lenne ezt **két hónapra** csökkenteni (14. cikk 2. bekezdés).

4.3.2. Az EGSZB helyesli az Európai Bizottság kezdeményezését, hogy lehetővé tegye a menedékkérők számára a munkaerőpiacra történő belépést legkésőbb hat hónapon belül, szükségesnek tartja a 15. cikk 1. bekezdése értelmezési keretének leszűkítését azzal a pontosítással, hogy „A tagállamok biztosítják, hogy a kérelmezők [...] **ténylegesen** munkát vállalhassanak.”, amely feltételezi az álláskeresők szociális segítségnyújtási szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

4.3.2.1. Az EGSZB elismeri, hogy a befogadási megállapodások mindkét fél, az állam és a menedékkérő számára is gyümölcsözőek lehetnek, amennyiben a menedékkérőnek lehetősége van arra, hogy bizonyos fokú önállóságot elérjen.

4.3.3. Az első befogadási irányelvről kidolgozott véleményére utalva⁽¹³⁾ hangsúlyozza, hogy a befogadó állam gondjaira bízott harmadik országokból érkezőknek a lehető legszélesebb képzésben kell részesülniük, két okból kifolyólag: elsőként, valamennyi, az ő számukra indított képzésnek kedvező hatása lesz származási országuk fejlődésére, amennyiben oda visszatérnek. (...) Másrészt pedig, amennyiben az egyik tagállamban maradnak, a nyújtott képzés megkönnyíti majd a munkaerőpiacra való bejutásukat. Ezzel összefüggésben szükségesnek tartja, hogy meghatározzák a tagállamok szabadságát a 16. cikk értelmezésére vonatkozóan azáltal, hogy közvetlenebb és teljesebb megfogalmazást fogad el: „A tagállamok attól függetlenül **engedélyezik és megszervezik** a menedékkérők szakképzésben való részvételét, hogy rendelkeznek-e munkavállalási joggal.”

4.4. **A befogadás anyagi feltételeire és az egészségügyi ellátásra vonatkozó általános szabályokról (17. cikk)**

4.4.1. Az EGSZB annak lefektetését ajánlja, hogy a szabályok a jogorvoslat során is alkalmazandók.

⁽¹³⁾ Lásd az EGSZB 2001.11.28-i véleményét a következő tárgyban: *Javaslat tanácsi irányelvre a menedékkérők tagállami befogadására vonatkozó minimumszabályok megállapításáról* – előadó: Dario MENGOZZI, tárrelőadó: Luis Miguel Pariza Castaños (HL C 48., 2002.2.21.) – 2003/9/EK irányelv.

4.4.2. Az EGSZB támogatja a módosított 17. cikk 5. bekezdését, amely révén növekednie kell az anyagi befogadási feltételek szintjének azokban a tagállamokban, amelyekben a jelenlegi szint elégtelen.

4.5. *A befogadás anyagi feltételeinek korlátozásáról vagy megvonásáról (III. Fejezet – 20. cikk)*

4.5.1. Az EGSZB-t aggasztja egy ilyen intézkedés, amennyiben a menedékkérő „ugyanabban a tagállamban már nyújtott be ez irányú kérelmet.” A gyakorlat tulajdonképpen azt mutatja, hogy egy első kérelmet egy második, felülvizsgálati kérelem követhet, amelyet a menedékkérő helyzetéről szóló kiegészítő információkkal történő ellátás, vagy a további iratok kiállítása igazol. Ezért nagyon súlyos következményekkel járna, és a kérelmezőt kizárhatná a befogadás anyagi rendszeréből. Következésképpen kéri a **megjegyzés (20. cikk. 1. bekezdés c) pont) eltörlését.**

Egy ilyen intézkedés ezen túlmenően ellentmond az átdolgozást inspiráló gondolatnak: *rendelet egy nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról* ⁽¹⁴⁾, valamint a tervezett módosításoknak.

4.5.2. Az EGSZB üdvözli azt a javaslatot, hogy a módosított 20. cikk 2. bekezdése értelmében a befogadás anyagi feltételeit korlátozhatják, vagy megvonhatják, továbbá azt a javaslatot, hogy a módosított 20. cikk 4. bekezdése értelmében meg kell erősíteni a támogatást annak érdekében, hogy a befogadás anyagi feltételei minimum mértéke valamennyi menedékkérőt megillessen.

4.6. *A különleges bánásmódot igénylő személyekre vonatkozó rendelkezésekről (IV. Fejezet – 21–24. cikk)*

Az EGSZB szeretné, hogy mivel kiskorúakról van szó, szisztematikusan pontosítsák, hogy a „gyermek mindenek felett álló érdeke” fogalmat a **Gyermek jogairól szóló egyezmény 3. cikkének (1) bekezdése alapján kell értelmezni (22. cikk 1. bekezdés).**

Kelt Brüsszelben, 2009. július 16-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Mario SEPI

4.7. *A kínzás és erőszak áldozatairól (24. cikk)*

4.7.1. Az EGSZB azt javasolja, hogy a kínzás vagy erőszak áldozatait, valamint testi és szellemi egészségügyi problémákkal rendelkező személyeket megfelelő kórházi környezetben kísérjék figyelemmel.

4.7.2. Lehetővé kell tenni számukra, hogy szükség esetén hozzáférjenek a speciális központokhoz. Az általános és szakorvosi ellátásra szoruló személyeknek biztosítani kell a befogadót, vagy fogva tartási központokhoz való hozzáférést, és a nemzetközi védelmet kérők számára lehetővé kell tenni, hogy felmérjék egészségi állapotukat, és hogy kompetens és a tagállam érvényben lévő általános egészségügyi rendszere által elismert egészségügyi szakemberek által végzett speciális kezeléseket kapjanak.

4.7.3. Bár az Európai Bizottság nem terjesztett elő módosítási javaslatot a 13. cikkre vonatkozóan, amely engedélyezi a tagállamok számára, hogy közegészségügyi okokból követelhetik a kérelmezők orvosi vizsgálatát, az EGSZB emlékeztetni szeretne arra, hogy a kötelező HIV-szűrés számos emberi jogot sért, különösen a magánélethez való jogot ⁽¹⁵⁾. A vizsgálatot nem kellene az országba való belépés feltételeként megszabni a menedékjogot, vagy nemzetközi védelmet kérőkkel szemben. Általánosabban véve, az orvosi vizsgálatot megfelelő, a kérelmező által megértett nyelven történő információnyújtásnak kellene kísérnie (lásd a 4.2.3.1. pontot), továbbá az irányelvbe a hozzájárulásra, tanácsadásra és titoktartásra vonatkozó biztosítékokat kellene beépíteni, valamint biztosítani kellene a megfelelő orvosi nyomon követést és kezelést.

4.8. *A tájékoztatásról (V. Fejezet – 25. cikk)*

4.8.1. Az EGSZB támogatja, hogy a tagállamoknak gondoskodniuk kell a menedékkérők jogi segítségnyújtásáról (25. cikk 2. pont), ugyanakkor fontosnak tartja, hogy pontosítsák, a **fellebbezésnek felfüggesztő hatálya van (25. cikk 1. pont)**, egyéb esetben veszélyeztetnénk operatív jellegét ⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁴⁾ COM(2008) 820 végleges, amellyel az EGSZB 2009. július 16-i véleményében foglalkozik: *Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre egy harmadik ország állampolgára, illetve hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról* (átdolgozás) – előadó: An Le Nouail Marlière (CESE 443/2009 – SOC/333 – ugyanebben a kiadványban található).

⁽¹⁵⁾ Többek között az emberi jogokról szóló európai egyezmény 8. cikkében szerepelőket.

⁽¹⁶⁾ Gebremedhin ítélet c) Franciaország; Emberi Jogok Európai Bírósága, 2006. április 27.: Az Európa Tanács Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok Védelméről szóló Európai Egyezménye, 1950., 3. és 13. cikk, a kínzás, vagy a bántalmazás kockázatának fennállása esetén okozott kár visszafordíthatatlan jellege, felfüggesztő hatályú fellebbezés (66) és (67) bekezdés. <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?action=html&documentId=816069&portal=hbkm&source=externalbydocnumber&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649>.